

Administratiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
scrieri neînscrise nu se pre-
cesc. Manuscrise nu se re-
trimite.
Birourile de abonament:
Brașov, piața mare Nr. 22
Lăscare mai primesc în Viena
Eduard Moser, Haasenstein & Weyger
(Sio Moos), Ferns Schalk, Liois
Kardl, M. Dukas, A. Oppel, J. Don-
nerberg, în Budapesta: A. T. Göll-
berger, Anton Moser, Eckstein, Bernat;
în Frankfurt: G. L. Damb; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
garnouă pe o colônă 6 or.
și 80 or. sîmbra pentru o pu-
blicare. Publicați mai dese
după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
sereă 10 or. v. a. sîmbra 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIV.

„Gazeta” este în fă-care și
Abonamente pentru Austro-Ungar
Pe un an 12 fl., pe șase un
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la tôte officiale
postale din intru și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administratiunea, piața mare
Nr. 22, etagiul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 or. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un esemplar 5 or. v. a. sîmbra
15 bani.
Atâtă abonamentele câtă și
inserțiunile suntă a se plăti
înainte.

Nou abonamentu
la
„GAZETA TRANSILVANIEI”.
Cu 1 Octomvre 1891 st. vechin
s'a deschis nou abonamentu, la care in-
vităm pe toți amicii și sprînjitorii fôlei nôstre.
Prețulu abonamentului
Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șese luni 6 fl., pe un an 12 fl.
Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șese luni 20 franci, pe un
an 40 franci.
Abonamente la numerele cu data de
Duminică:
Pentru Austro-Ungaria: pe an 2 fl., pe
șese luni 1 fl.
Pentru România și străinătate: pe an 8
franci, pe șese luni 4 franci.
Abonarea se pôte face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.
Domni, cari se voru abona din nou
se binevoescă a scrie adresa lămurită și
a arêta și posta ultimă.
Administratiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 4 Octomvre v.
Incă nici nu s'a înrădăcinat
bine „noua eră de conciliațiune” a ca-
binetului Szapary și etă, că ele-
mentul românesc a și ajuns la
acea înaltă treptă de considerați-
une ungurescă, ca să fiă lipsit și
de cel din urmă vice-comite ro-
mân din Transilvania și Ungaria.
Scim, că în urma strălucitei
doveđi de conciliațiune, ce li-s'a
datu Sașilor din partea guver-
nului prin numirea Sasului ma-
ghiarisat și escomunicat de co-
naționalii sei, Guido de Baussnern,
în postul de fișpan alu comita-
tului Făgăraș, — singurul vice-
comite român, ce-lu mai aveam
în acestu comitat românesc, a
fost silit să-și dea demisiunea.
În urma acestei demisionări,
era fixată pentru alaltă-eră ziua
de alegere a noului vice-comite,
despre a cărei decurgere încă n'am

primitu unu raportu amănunțit,
resultatul inse ni-s'a comunicat
în scurtu prin telegrama din nu-
mêrul de eră, anunțându-ni-se,
că „Maghiarii au proclamat ca
vice-comite pe Mauriciu Kapo-
csányi”.
Nu e lipsă să mai spunem,
că cine și ce felu de omu este
acestu Kapocsányi, căci proclama-
rea lui din partea Maghiarilor
ilă caracterizează în de ajuns.
Intrebarea este însă, cum a
putut unu Kapocsányi, despre
care se scia înainte, că este unul
dintre cei mai mari adversari ai
Românilor, să ajungă vice-comite
unui comitat românesc și încă
prin aclamațiune?
Răspunsul la această întrebare
ni-l'a comunicat astăzi unul
dintre membri din municipiul
Făgărașului, descoperindu-ne, că
lucrul s'a săvîrșit pe-o cale de
totu netedă și încă și „legală”.
Fișpanul Baussnern, vedendu-se
adecă în fața unei copleșitoare ma-
jorități de alegători români, a re-
curs la dreptul său de „veto”
și n'a lăsat să fiă pus între
candidați nici unu Român. Unul
dintre alegătorii români a voit,
pote, să protesteze în contra vol-
niciei fișpanului, dăr fiindcă fiș-
panul nu i-a datu cuvântu, Ro-
mânii alegători au părăsit locul
de alegere și Maghiarii, rămânendu
singuri, și-au făcutu cheful cum
li-a plăcutu
Astfel se esplică „proclama-
rea” lui Kapocsanyi în postul de
vice-comite alu unui comitat ro-
mânesc.
Postul de vice-comite alu comi-
tatului Făgăraș a fost din tim-
pur străvechi ocupat totu numai
de Români și fericitul, căruia i-a
fost rezervat „patriotică” chiă-
mare de a huidui din post și pe
celu din urmă vice-comite român,

ce mai rămăsese în întregă Tran-
silvania și Ungaria, a fost Guido
de Baussnern.
Acum suntem în clar. Nici-
odată în dieta ungurescă nu s'a
putut face o acușiune mai ne-
temeinică ca atunci, când lui Guido
de Baussnern i-s'a imputat „ne-
patriotismu” din cauza originei
sale săsesci. Acesta a dovedit-o
din nou domnul de Baussnern
cu ocaziunea „proclamaței” de
alaltă-eră și noi am știut-o și
mai înainte; a știut-o de-altmin-
trelea și guvernul, căci dora de
aceea l'a invrednicit pe domnia-
sa cu conducerea acestui comitat.
Ni-se spune în telegrama de
eră, că volnicia d-lui Guido de
Baussnern a produs indignațiune
între Români. Să nu credă însă
d-lu de Baussnern, că și meritul
de-a fi produsu această indigna-
țiune între Români este alu d-sale.
Românii știu cine este d-lu de
Baussnern și cunosc misiunea, cu
care a fost trimis d-sa în acestu
comitat. De aceea Românii n'au
așteptat și nici n'au putut să
aștepte nimic dela grația d-sale.
Cei ce au făcutu însă dependentă
sôrtea poporului român de grația
unor fișpani unguresci, ca Bauss-
nern și soții sei, aceloră le revine
meritul de-a fi amăritu sufletele
românesci.
Să nu uităm însă, că și res-
ponsabilitatea pentru aceste ori-
bile merite asupra lor cade!
Voci asupra visitei
Românilor Ardeleni la Praga.
„Politik” din Praga, organu al
partidei Cehilor bătrâni, scrie în
numêrul său dela 10 Octomvre
n. între altele:
...La toasturile, prin cari Românii
au fost sârbătoriți ca reprezentanți ai
poporului român, răspuse d-lu Dr.

Aurel Mureșianu, redactoru-șeft al
„Gazetei Transilvaniei” la Brașov în Tran-
silvania și conducătoru alu Românilor
ardeleni, printr'unu toast cu nuanță po-
litică, dicend, că primirea cordială în
Praga a mișcatu adenc pe Români și
i-a surprins plăcutu. Ei întreprinseră
unu drum de trei zile, spre a vedé
marile rezultate ale culturai boeme se-
culare și a-le admira, și spre a arêta, cu
câtă stimă și simpatie însoțesc Românii
din partea răsăritenă a monarchiei această
nobilă luptă pentru cultura națională.
Cehii nu domnesc, ei lucrează și nu
domnirea și îngâmfarea puterei, ci munca
culturală este, care merită deplina stimă,
venerațiune și simpatie a tuturor. Noi
am putut constata în admirabila D-
voastră esposițiune dovada viuă a acestei
împrejurări. Visita nôstră însă are și o
altă însemnătate. Pe noi ne înfrățesc
și comuniunea sorții în lupta pentru es-
istența națională. Nisuița de a fi stă-
pân în casa ta este dreptă și frăscă,
dăr a voi să domnesc și a asupri pe
alții este cea mai mare nedreptate și ni-
suița cea mai nenaturală. De aceea noi
am fost întotdeauna pe partea aceloră,
cari apără cinstit și sinceru egala in-
dreptățire. „Am fost”, țise vorbitorul,
„odiniora într'unu rând cu luptătorii
voștri și în aceeași fôia, în „Reforma”
lui Schuselka, în care marele vostru is-
toricu Palacky apăra interesele națiunei
cehice și drepturile Boemiei, eu am
apărat interesele române și drepturile
Transilvaniei.” D-Voăstră ați desfășurat
stégul solidarității slave și noi sperăm,
că prin acesta nu nisuiți la o stăpânire ne-
dreptă asupra altora, ci la libertatea și egala
îndreptățire a majorității asuprite a poporilor
acestei monarhii, și în cadrul unei asemenea
solidarități slave au loc și Românii, căci
pentru această libertate a poporilor ne
luptăm și noi; în punctul acesta sun-
tem una și vă întindem bucuros
mâna strigend: Trăiescă națiunea cehă!
Trăiescă nisuițele ei pentru libertate și
egală îndreptățire! — Toastul acesta fu
primitu cu aplause sgomotose.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”
Despre Niccolo Machiavelli.
Pozițiunea lui Machiavelli față cu
Medicei.
(Fine).
Juna Italiă de pe atunci privia
incă la Machiavelli, — cu tôte că co-
misesse deja crima secretă a „Principelui”,
— ca la unu dascăl și conducătoru, cu
a căru înțelepciune politică putea cine-
va să-și facă educațiunea și să se oțē-
lescă pentru fapte. Acestă pozițiune nouă
a lui în Florența era atât de cunoscută
în publicu, încât ar fi fostu straniu,
dēc el n'ar fi fostu considerat cel
puțin ca înscenătorul intelectual alu
conspirațiunei Alamanni-Buondelmonti.
Cât de intimu fusese elu cu Luigi Ala-
manni și Buondelmonti o arătase elu și
prin dedicarea biografiei lui *Castruccio*
Castruciani, de-asupra căreia scrisese nu-
mele celor doi amici ai sei.
Cu atât mai mult trebuie să se
mire cineva, că cardinalul Giulio, în
contra căruia a fost îndreptat în prima
linia acea conspirațiune, părea că nu
avea nici unu prepus asupra lui Ma-
chiavelli, ci din contră, îl atrăgea acum

totu mai mult în partea sa și la dife-
rite ocaziuni începă a cere sfat dela
profunda lui cunoștință a relațiilor.
Se pare că la începutu exista o în-
țelegere destul de bună între grădinile
lui Rucellai și între cardinalul Giulio
de Medici, ca reprezentantulu noului gu-
vern alu Florenței. Democrația floren-
tină spera pôte încă la unu compromis
cu cardinalul, cătră care dintre toți
Medicii îi arătau mai multă încredere,
pentru caracterul său blând, și care
în totu casul încă nu luase o hotărîre
definitivă asupra constituțiunei, ce avea
să dea Florenței. Tinerii poezi și literați
alți căroru capu recunoscut în Florența
ajunsesse a fi Machiavelli, puneau, precum
se pare, forțe mare pondă pe memoriul
despre *Reformele de stat florentin*, scrisu
de măiestrul lor și probabilu de-odată
cu Machiavelli scrise și Buondelmonti
unu tractat despre reorganizarea statu-
lui florentin.
Aceste două tractate, scrise de Ma-
chiavelli și Buondelmonti, voru fi fostu
programul de partid față cu Medicei
a junimei florentine, care nu-și pierduse
incă tôte speranțele.
Se pôte, că la începutu cardinalul
va fi luat o atitudine, ce lăsa a se aș-

tepta, că ar fi aplecatu a încheia co-
promisul între Principatul mediceicu și
principiul democratu și a-lu și realisa.
Dăr tinerii din grădinile Rucellai prin-
seră curend de veste, că prin aparenta
concesiune, ce o arăta elu față cu pla-
nurile și speranțele lor, voiesce să-și
bată numai joc de ei și desamăgirea
loru, după ce ajunseseră la această cu-
noștință, i-a mănătu a înscena acea con-
spirațiune revoluționară. Machiavelli se
vede, că a știut cu multă prevedere
să-și asigure persoana sa, deoec despre
legătura, în care se afla elu cu acea în-
treprindere a amicilor sei, nu s'a mai
făcutu vorbă și în totu casul acesta lui
nu i-a stricat fatru nimicu.
Medicei însă au putut soi limpede
din discursul adresat lui Leo X des-
pre reforma Florenței, pe ce tărâm
principalu stă Machiavelli în cestiunea
acesta și până la ce grad era elu aple-
catu, în casul unei noue formări a sta-
tului florentin, a subordona principiul
democraticu stăpânirii familiei mediceice.
În acest tractat, Machiavelli stato-
resce din capul locului, că forma repu-
blicană e a se păstra în Florența și pen-
tru acestu postulat pe care elu îl con-
sideră ca celu dintăiu și nedispensabil,

șiș ridică elu aci vocea cu unu accentu
puternicu.
Scopul, pe care-lu urmăria Ma-
chiavelli, care era să se instalese pentru repu-
blică o stare excepțională mediceică, în
care se fiă conservat și principiul re-
publican și tot-odată și autoritatea lui
Leo și a cardinalului. Acestă împărțire
a formelor democratice prin autoritatea
Mediceilor avea să fiă o epocă de tran-
sițiune pentru starea lucrurilor floren-
tine. Dăr durata acestei epoce Machia-
velli o lega espres de existența Medi-
ceilor. Pozițiunea, ce voiesce elu să li-o
dea în Florența, e de natură forțe par-
ticulară și dubiosă. Pentru formarea
unei despoții, ea nu e de ajuns și în
fine totuși vêrful unei republice rămăne
oa locu designat de elu pentru tronul
Mediceilor. Acestu vêrfu e însă cam
amețitor, căci sub elu stă deschis
pôrta prin care mișcarea republicană a
poporului se pôte rostogoli în totu mo-
mentul. Într'o astfel de constituțiune
s'ar puté vedé chiar o provocare secretă
adresată fiăcărui republican adevăratu,
a nu cruța viața Mediceilor, pentru-că
numai după môrtea lor ar puté reinvia
adeverata republică florentină. De altă
parte, Machiavelli voiesce să probeze

Foile germane din Praga „Bohemia“ și „Prager Tagblatt“ au publicat asemenea după „Narodni Listy“ raportul despre banchet, însoțindu-l cu observările lor îndreptate în privința Cehilor. „Bohemia“ intitulă raportul său cu cuvintele „O înfrățire cehoromână.“

CRONICA POLITICĂ.

— 4 (16) Octombrie.

— În luna viitoare se va ține la Roma un congres internațional de pace, al cărui president era destinat să fie fostul ministru italian Bonghi. Dér, zilele trecute, d. Bonghi publicându-și ideile sale despre stabilirea păcii permanente, a vorbit și de chestia Alsației și Lorenei și etă că vrajba a și intrat chiar în sinul apostolilor păcii. D. Bonghi adevărat este partisan al părerii, că Franța ar avea dreptul să pretindă înapoierea acelor două provincii. Etă însă, că o parte din deputații germani naționali din parlamentul Austriei, cu totul de altă părere în această privință, nu mai vor să știe de pace cu acest preț. Acești deputați au trimis acum secretarului comitetului pentru congresul de pace, marchisului Pandolfi, scrisoarea următoare:

„Multă stimată domnule! Cu plăcere ne-am declarat gata, în urma afabilei d-tale invitații, să luăm parte la congresul de pace din Roma. Cu regrete sincere ne vedem acum îndemnați a ne retrage ér promisiunea noastră. Publicațiunile mai nouș ale presidentului comitetului pregătitor sémăna mai multă a voce de război, decât de pace și stau cu desăvârșire în contradicție cu convingerile noastre naționale și politice. În asemenea împrejurări, ca și ai poporului german, ne ținem de datorința națională a nu participa la congresul.“

Scrisoarea este iscălită de deputații Bareuther, Pernerstorfer, Reicher și Steinwender.

— Din Constantinople se telegrafiază: Este cu desăvârșire inexact, că se urmăresc nise negocieri între ambasada engleză și Porta în privința strămtorilor. Guvernul otoman comunicându-și puterilor toate amănuntele învoielii încheiate cu Rusia, sir White a remis la 8 Octombrie Portei copia unei note a guvernului său, care ia act de învoiala în chestiune și care se declară convins, că nu conține nici o modificare a tratatelor existente. — Se asigură că Engliera consideră incidentul ca închis. Răspunsul Franței este conceput în același ordine de idei.

— Corespondentul parisan al ziarului „Times“ din Londra comunică din izvor sigur scirea, că alianța ruso-francesă formeză de prezentu obiectul principalu de consultațiune și că tratatul se va și subscrie în curând. Nu e vorba, continuă numitul corespondent, numai de o convenția militară, nici de aceea numai, că Rusia și Franța se desvölte o acțiune comună la Constantinopol și Cairo, — ceea ce dealtminte va veni pe tapet la inițiativa sultanului pe lângă sprijinirea din partea Franței și Rusiei, ci e vorba de un formalu tratat de alianță. Despre toate acestea camera franceză nu va fi încunosciniată, fiind-o în tenoarea ș 8 din Constituția dela 16 Iuliu 1875, președintelui Republicei îi compete dreptul de a face și ratifica tratate. Președintele e dator să înscințeze camera despre așa ceva, numai întru câtă permită interesele și siguranța statului. De aici însă urmăză, că decă în adevăr se va săvârși alianța între Franța și Rusia, acesta se va pute ține în secret până când îi va plăce președintelui Republicei. Și fiind-o în Rusia e eschisă or-ice publicare de felul acesta, puterile centrale nu vor ști nici în ultimul moment, că cu câți contrari are să stea față.

— Deputații parneliști au adresat poporului irlandez un manifest, în care dicu, că ei voiesc să continue lupta până ce unitatea partidului autonom parlamentar va fi restabilită. Ei convocă o întrunire a irlandezilor competenți, spre a propune acolo mijlocele proprii pentru realizarea programului lui Parnell.

SCRILE ȚILEI.

— 4 (16) Octombrie.

— Erași cărți oprite. Ministerul ungueresc de culte și instrucțiune publică a dat un circular cu data de 5 Octombrie tuturor autorităților bisericesci, apoi inspectorilor regesci de școle și directorilor supremi ai districtelor școlare, în care interzice folosirea următoarelor cărți: 1) *Tocilescu: Istoria română pentru școlile primare de ambe sexe* (București 1887) „pentru că datele sale nu corespund adevărului istoric și sunt aplecate la excitarea urei de rassă“; 2) *Schulwandkarte von Siebenburgen*, edată de Francisc Obert (Gotho, Iustus Pertes) „care în privința politică și a dreptului public este cu totul învechită și de aceea ușor pôte da nascere la răspândirea unor păreri greșite“. — Ce mai sci, aș mâne cărțile noastre didactice vor trebui să fiă supuse censurei „Kulturegylet“-urilor în mod direct, astăzi

sunt espuse aceleași censuri, dér numai indirect.

Fortificațiile Bucureștilor. Cetim în „Timpul“: D-nii căpitan de geniu, Tănăsescu, Istrate și Drăgotescu au plecat în zilele aceste în Franța, cel dintâiu la Creuzot, al doilea la St. Chamond și cel d'al treilea la Commentri pnetru a supraveghia lucrările cupolort comandate la aceste fabrici și destinate forturilor și baterilor din jurul Bucureștilor.

Vinurile românesce. Mai mulți reprezentanți de case mari din străinătate, între cari și alți casei Solomon din Bordeaux au sosit în Bucuresci peetru a face cumpărări de vinuri din recolta anului curent. Se comunică „Luptei“, că în anul acesta vinurile sunt multă căutate și cu preț mai mare de câtă în anii trecuți.

Ca președinte al camerei comerciale, după cum anunță „Pesti Hirap“ va fi ales neșul „maghiar“ Moritz Wahrmann!

Renumitul profesor de medicină Dr. Virchow, și-a serbat în zilele trecute aniversarea a 70 a născerii sale. Cu această ocaziune i s'a făcută mari ovațiuni. Densul a primit aproape dela toți savanți din străinătate telegrame de felicitare. Orașul Berlin l'a ales cetățenul de onore al său.

Complot în contra Țarului. Se anunță din Kiev ziarului „Daily Telegraph“ că s'ar fi descoperit un complot în contra vieții Țarului. — Autoritățile ar fi confiscat o presă, care imprima serieri răsvrătitoare. Mare disordine ar fi isbucnită printre studenții din universitate. — S'au făcut mai multe arestări printre acești din urmă, al căror spirit răsvrătitor crește.

„Nunta din Valeni“ în Bistrița. Faimoșă piesă teatrală a jidanului Brotsiner „Hochzeit von Valeni“ se va reprezenta — după cum aflăm din „Minerva“ — și pe scena teatrului din Bistrița, unde directorul de teatru, Carol de Remay, are de gând să de în decursul unei luni Octombrie un ciclu de reprezentațiuni.

Invitare. „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“, invită la producțiunea împreună cu cântări, teatru și dans ce se va ține Sâmbătă în 5 (17) Octombrie 1891 în sala dela „Gesellschafts-

haus“. Începutul la 8 ore séra. Intra-re de familie à 3 persoane 1 fl. 50 cr., pentru domni 80 cr., damele 40 cr., — o loge 3 fl. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțumită și se vor chita pe cale diaristică. Programa: 1. „La peres du victoir“, marș executat de musică. 2. „Dis-a badea“, cor mixt, de Musicescu, 3. „Haina cernită“, romanță de Dinicu, executată de musică. 4. „Gondoleta“, cor de bărbați de Flechtenmacher. 5. „Dacă vréi s'alini durerea“, romanță de Florescu executată de musică. 6. „Liga română“, solo de bariton, de C. M. Cordoneanu, cântat de dl Adrian Popu. 7. „Sérba popilor“, de Dinicu, executată de musică. 8. „La o rândune“, cor de dame de I. Wiest. 9. „Măi țerane dela țără“, romanță de Florescu, executată de musică. 10. „Din depărtare“ quartet dublu, de I. Vorobchievici. 11. „Hora țărănescă“, de I. Florescu executată de musică. 12. „Cântec vânătoresc“, cor de bărbați de T. de Flondoru. — 13. Cărlanii, vodevil într'un act de Iacob Negruz. Persoane: Lionescu, fiul boierului proprietar, dl Fritz Schuster. Miron — Terinte, țeran fruntaș d-nii Ioan Morariu și George Poponea. Domnica, femeia lui Miron d-șora E. Bobeș. Vochița, femeia lui Terinte d-șora P. Goganu. — După producțiune urmăză jocurile naționale „Călușerii“ și „Bătuta“ și în urmă dans. Comitetul.

Omorit de un cerb. Din Windischgrätz, se anunță, că redactorul ziarului „Holzinteressent“ din Viena, inginerul Strassberger, a fost străpuns de un cerb în grădina zoologică Ursula, și imediat a murit.

La Zernesci, cu ocazia adunării departământului Asociațiunei, dl George Ilie din Răznovă a dăruit pentru scopurile Asociațiunei 2 fl. Acosta ni-se cere a-o aminti cu rectificare la darea de sémă din Nr. 209 al fôiei noastre, unde i s'a însemnat greșit atât ubicațiunea, cât și suma dăruită.

Un sat întreg prefăcut în cenșă. Din Huniádora se telegrafiază, că comuna Nădașul de sus a ars cu totul, afară de 7 case. Numai puține case au fost asigurate. Miseria locuitorilor e mare.

Marseillaisa în Turcia. Sultanul a primit în audiență pe ambasadorul franceș Cambon. Cu această ocaziune musica gardei turcesce intonă marseillaisa, care până acuma a fost oprită în Turcia.

prin acest proiect de constituțiune, că el ar dori, ca acum aședimintele republicane să fiă modificate.

Era evident, că Machiavelli rămăsese partisan al principiului republican. Dér ou toate acestea își păstrase o rezervă diplomatică, ca să nu propună pe față nemijlocita restabilire a republicei. Iș dase însă silința, să desmênte pe Medicul, care-i ceruse părerea sa, ca se nu introducă un guvernament mixt, care ar întruni toate șederile republicelor și ale monarhiilor, fără ca se ofere nici unul din favorurile lor. A înfința un principat declarat și sincer, i se părea lui a fi lucrul cel mai potrivit. Florența a fost tot-deuna în mâna Medicilor un stat democratic cu un vîrf monarhic și Machiavelli, ce e drept, lăsa să se întrevadă, că ar fi un lucru crud și barbar, de a vré să aședă un principe într'un stat, care e construit în forme curate republicane. Imediat însă și adauge, că nu mai puțin ar fi o barbarie, a vré să introducă forma guvernului republican într'un stat, care până acum a fost dat de legea unui monarhu. Pentru a pute șoapa din această dilemă, Machiavelli inventeză acum una din cele

mai infame machinațiuni ale politice mai nouș, de care de atunci încôce s'a făcut în istorie întrebunțare pe o scară câtă de lungă. El sfătuesc adevărat pe Medici să păstreze în Florența instituțiunile democratice, dér se influințeze asupra alegierilor într'un mod cu totul nou și a-le conduce așa, ca toate posturile să fi ocupate numai de astfel de indiviți, a căror voința să fi orbescă supusă puterii. Aci politica lu Machiavelli se desparte și în mod practico de orice morală și lealitate. „Pentru ca amicii vostri — dice el în acest memoriu adresat lui Medici — când se vor prezenta la alegeri, să aibă și siguranță, că vor fi puși în numărul candidaților, Sanctitatea Vostră să faceți a se alege optă scrutători cari să pôte face ca voturile să cadă pe acele persoane, pe cari le vor vré ei, fără ca se aședă, că ar fi cineva eschisă“.

Falsificarea buletinelor apare deci ca o doctrină propagată pe față de către Machiavelli, care trebuia să rezulte din conșul cel mai intim al întregului său sistem politic. Dér lui Machiavelli întreaga această procedură i pare atât de simplă și frăscă, încât el, propagându-o nu simte nicăce mai mică remușcare a conșinței. Sistemul

constituțional, în al cărui metod, precum se pare agitațiunile electorale sunt nedispensabile, a sciut să se folosescă în tot locul de această invențiune a lui Machiavelli.

Intr'aceea cardinalul Giulio de Medici luă în numele Papei frênele guvernului din Florența și a sciut să observe o așa mare moderațiune personală și îngrijire aparentă pentru instituțiunile poporului, încât se pare, că sub sceptrul său va pute să se desvölte cel puțin o umbră a libertății florentine. Prin tratatul său de reformă, lui Machiavelli erași nu-i succese să și câștige grația puternicilor Medici. Leo X se pare, că n'a dat nici o ascultare acelor sfaturi înțelepte și în câtă privește pe cardinalul Iulius, care în curând se urcă pe tronul papal sub numele de Clemente al VII-lea mai multă numai din considerațiune de bună ouvință se arăta aplecată a nu lăsa pe un bărbat de spiritul și meritele lui Machiavelli, ca să se prăpădescă într'un unghiu părăsit. Il însarcină deci să scrie istoria Florenței, pentru care în decursul lucrării, Machiavelli primi o mică remunerațiune; ba începă a-l folosi și pentru nise misiuni mai mici.

Principiile desvolate de Machiavelli erau totu numai acele două puncte externe ale politicei machiavelliste, pe cari le întâlnim la el în tot locul, cari se puteau înfățișa în două chipuri, ce nu erau alta, decât străvechia dialectică despre absolutism și libertate. Medici nu se prea încredură în acest punct de vedere, și precum se pare, au pus manuscriptul tratatului despre principe la o parte, cuprinși de un sentiment de groză. Imbinarea leului cu vulpea, pe care li-o recomandă el în scrierea sa, probabil că era pentru ei o problemă prea artificială. Ei bucură să se folosească de acest bărbat, decă el ar fi avut un spirit mai puțin superior și decă numai i-s'ar fi putut încrede lui. Pentru-că trebuie să fiă foarte neconvenabil a te folosi de un geniu ca și de o creatură. Creaturi își alege cineva numai dintre omeni cei mai ordinari, sau și-i dimitte la o asemenea stare printr'o slujbă de jos. Ce avea însă să facă cu un Machiavelli? Numele lui avea la Florentini încă o bună reputațiune, pe care o pierd numai după ce Giulio începă în faptă a se folosi de Machiavelli.

În 6 Mai 1527 urbea eternă a fost

Congresul național bisericesc.

Despre decursul ședinței prime a congresului național bisericesc, ținută la 1 (13) Octombrie, reproducem după „Telegraful român” următoarele:

După terminarea s. liturgii și nivoarea sântului Duh, membrii congresului întruniți în număr considerabil în biserică din cetate, așteptau cu încredere venirea Escelenței Sale Înalt Preasântitului Domn metropolit și a S. S. arhieriei la ședință.

La intrarea în biserică Escelența Sa însoțită de ambii episcopi sufragani, a fost întâmpinată cu vii aclamări „Să trăiescă”.

Escelența Sa ocupă scaunul presidial și deschise ședința prin următoarea cuvântare:

„Prea sântiți Domni Episcopi! Prea stimați Domni Deputați congresuali! Iubiți frați, iubiți fii sufletești!

La noua întrunire de azi a congresului nostru național bisericesc primiți din capul locului salutările mele cordiale, cu care Vă întimpin aici, ca pe reprezentanții bisericesci ai unui popor de un milion și jumătate de suflete, chemați a lua în seamă dezvoltarea culturală a acestui popor pe terenul bisericesc, a cunoaște eventualele pedec interne sau externe, care stau în calea acestei dezvoltări, a afla mijlocele potrivite pentru delăturarea acelor și peste tot a continua lucrările începute înainte de acesta cu două decenii pentru consolidarea și prosperarea bisericii noastre naționale pe bazele credinței, speranțelor și ale carității creștinesc.

Chiar și între împrejurări mai normale decât cum sunt ale noastre de azi, și într-o situație cu mult mai favorabilă, decât cum este cea actuală, ar fi grele problemele, la a căroră rezolvire v'arți angajați d-văstră, prea stimați domni deputați. Astăzi însă, când simțul general al poporului nostru încă nu este dezvoltat până acolo, ca el de sine să afle căile cele mai sigure și mijlocele cele mai bune ale prosperării, când însuși clerul nostru parohial încă nu este pus pretutindeni în condiții favorabile pentru a-și pute implini sublima misiune cu rezultatele dorite de toți, și când unele rele sociale și de altă natură au înruiere stricăcioasă și asupra vieții noastre bisericesc: misiunea Domnilor Văstre în această supremă corporație bisericească devine și mai dificilă.

Cu toate acestea eu mă simt îndreptățit a spera, că D-Văstră însuflețit de scopurile sublime, care le urmă-

resce peste tot biserica ortodoxă universală, și în special biserica noastră națională română luminarea, cultura, moralitatea, pacea și fericirea, — veți continua cu succese bune lucrările congreselor noastre din trecut și veți crea pentru istoria dezvoltării noastre naționale bisericesc date nouă, care Vă vor asigura grațitudinea posterității, și vor da acesteia impuls pentru o născuță continuă spre progrese salutari în viața bisericească.

Cuvintele preagrațioase și adevărate părintesci, care le-am auzit și cetit acum mai de curând roșite de Majestatea Sa domnitorului împărat și rege al nostru la adresa bisericii noastre, ne dau o nouă garanță despre scutul preafinalt, la care poate conta biserica noastră națională și instituțiile ei fundamentale din partea Majestății Sale, avându noi a persevera cu fermitate în credința tradițională către preafinalt tron și în respectul loial față cu organismul legal al statului. Etă dără o nouă încurajare pentru noi, de a lucra bărbătesc și cu cele mai bune speranțe pentru dezvoltarea ulterioară a instituțiilor noastre bisericesc, prin care propagându cultura și moralitatea, vom totdeodată să folosim statului public și scumpei noastre patrii, căreia rămănem devotați cu totă căldura inimii.

Premiindu acesteia și cerându-mi încă de acum scuse pentru neajunsurile, cari prea ușor pot să provină sub durata sesiunii noastre din starea sdruncinată a sănătății mele, — mă alătură cu totu sufletul, ca pioșele rugăciuni, cari se ridică astăzi în această sântă biserică către Atotputernicul Dumnezeu pentru ajutorul ceresc la lucrările noastre congresuale, și cu această, sesiune ordinară a congresului nostru național bisericesc pentru periodul anilor 1890—1892, o declar de deschisă.”

Deschidându-se în mod srbătoros ședința, presidiul designă de notari interimali din cler: Dr. Georgiu Popoviciu, Ignatiu Papp și Dr. Remus Roșoa, și dintre mireni pe deputați: Georgiu Feier, Dr. Bologa, Zevedeiu Mureșianu, Iuliu Novacu, Dr. Aurel Novacu și Ionu Pap.

Presidiul prezintă actele electorale intrate dela eparchii și lista deputaților aleși și provocă pe deputați prezenți, ca la apelul nominal să-și prezenteze credenționalele la birou. La apelul nominal răspund 54 deputați, dintre cari numai 2 nu au credenționale.

Prin presidiu și prin alți deputați și-au prezentat credenționalele 17 deputați.

În sensul regulamentului, actele

electorale se împart la trei secțiuni, avându secțiunea I. (archidieceșanii) a verifica pe deputați din diecesa Aradului, secțiunea II-a (aradani) a verifica pe deputați din diecesa Caransebeșului și secțiunea a III-a (caransebeșeni), a verifica pe deputați din archidieceșă.

Cu acestea ședința se încheie, anunțându-se ședința proosimă pe Mercuri la 11 ore și punându-se la ordinea zilei rapoartele secțiunilor.

Tot-odată se anunță, că ședințele se vor ține în sala oomitatului, ca cea mai acomodată și mai spațioasă sală.

Telegrama „Gaz. Trans”.

(Serviciul biroului de cor. din Pesta).

Erfurt, 16 Octombrie. În adunarea socialistă de ieri s'a atacat vehementu opozițiunea.

Londra, 16 Octombrie. O acțiune comună a Angliei cu China în contra înaintării Rusiei, nu este neprobabilă.

Petersburg, 16 Octombrie. Diarul „Novosti” anunță, că Italia a asigurat față de Rusia neutralitatea ei privitoare la Bulgaria.

Seghedin, 16 Octombrie. Gen darmeria a descoperit în comitatul Timișului o bandă de falsificatori, cari fabricau bancnote de câte cinci florini.

Reichenberg, 16 Octombrie. Calfa de tauru Wolf, a aflat sub podul, care duce la Pöchlitz, nisecutii cu patrone de dinamită și o bombă. E probabil că lucrurile aflate stau în legătură cu atentatul dela Rosenthal.

Londra, 16 Octombrie. Furtuna dela țermure durează încă, o mulțime de nenorociri s'au întemplat.

Paris, 16 Octombrie. Subscripțiunea împrumutului rusesc a dat un rezultat uimitor, deoarece subsemații mici aproape numai singuri au scris suma depusă. Subsemații mari în urma acesteia primesc numai puține părți fracționare din sumele subscribe.

Literatură.

„Romänische Revue” revistă politică literară. Direcțiunea: Wien, VIII., Feldgasse 15. Anul VII. Cuprinsul fascicului IX: Die „neue” Nationalitäten-Politik in Ungarn. — Die romänische Emigration. — Die historischen Publicationen der romänischen Litteratur in den Jahren 1882—1889 von Nic. Densușianu. — Constantin Morariu-Andrievici (cu portret). Von C. Morariu. — Rund-

schau: Vom Hermannstädter Central-Comité der romänischen Nationalpartei. Wirthschaftliche Resultate bei den Rumänen in Ungarn und Siebenbürgen. — „Romänische Revue” apare la 15 a fiăcărei luni. Abonamentul pe unu an întreg e 10 fl. După fiă-care abonamentul plătit, unu se trimite grătit în străinătate.

Logodnă. D-lu Mihai Popu, înv. în Bistrița s'a logodit cu d-ra Regina Iuga din Capolnacu-Mănăstură.

DIVERSE.

Sentimente amestecate. Profesorul. Domnilor, eu nu vă pot alcum esplica espresiunea „sentimente amestecate,” decât prin următorul esemplu: Inchipuiți-vă, că pe ușa D-văstră intră deodată factorul poștal cu bani și croitorul!”

Cătră p. o. public al comitatului Brașov

Este constatată, că Ilustritatea Sa Domnulu consiliar reg. și vice-comitele comitatului Brașov, Iuliu de Roll, are merite forte însemnate pentru comitatul nostru.

Apriindu aceste merite, s'a hotărât, ca ziua a 70 a născerei sale să se srbătorească în mod dem și spre acest scop să se dea în 21/9 Octombrie a. c. la 7 ore s'era un banchet festiv în localitățile societății pintașilor (Schützenhaus).

Prin acesta ne permitem a invita cu totu respectul pe prea onorații concetățeni, de a lua parte în număr cât se poate de mare la acest banchet și ne permitem a comunica, că biletele pentru banchet a 5 fl. pentru o persoană, se pot procura până Luni în 7/19 Octombrie 6 ore s'era, la Domnulu vice-notar comitatensu Augustu Jekelius.

Comitetulu arangiatoru.

Cursulu pieței Brașov.

din 16 Octombrie st. n. 1891.

Banconote romănesci	Cump.	Vënd.
Argintu romănescu	9.27	9.25
Napoleon-d'or	9.27	9.30
Lire turcesc	10.48	10.13
Imperial	9.48	9.53
Galbin	5.40	5.45
Seris. fonc. „Albina” 6%	—	—
„ ” 5%	—	—
Ruble rusesc	121.—	122.—
Mărc germane	57.—	57.60

Discountulu 6—8% pe anu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil interimal: Gregoriu Maior.

ucerită și devastată în mod barbar de către trupele imperiale și a fost silită să trecă peste acel timp de terore, cunoscut în istoria mai nouă a popoarelor sub numirea de *saculu romanu* (il sacco din Roma) și descris de Guicciardini, ca fostu martor ocular, în mod atât de mișcător și eminent. D'abia se s'virși această schimbare și papa Clemente al VIII-lea d'abia făcându prizonier în „cetatea ângerescă”, și etă, că Florentinii să și răscolară la moment și aproape fără a comite nici un act de brutalitate sau sângerose, se scuturară de jugulu Mediceilor, pentru ca să se apuce de restabilirea libertății lor. În aceste momente Machiavelli se afla departe de Florența și petrecea său încă la Guicciardini, ori în alte locuri în afacerile, cu care fusese însărcinat.

Îndată după primirea celor dintâi sciri despre noua mișcare în Florența, Machiavelli a grăbitu într'acolo. Lui i-se părea, că acolo va avé să facă acum secerișul întregii sale vieți. Pentru libertatea Florenței, suferise elu tortura Mediceilor, esiliul și s'ercia. Elu n'avea nici o presimțire, că va avé să suferă amar pentru raporturile sale amicale, întreținute în timpul din urmă cu Me-

dicei, deoarece ceea ce obținuse elu în urma grației lor, d'abea merita să fiă luat în considerare.

Imediat după reîntorcerea sa la Florența, Machiavelli avu ocaziunea a se convinge, ca poporul florentin nu era dispus să-l recunoscă ca părtăș îndreptățit al unei sale libertăți, ci vedu că-l respinge dela ori ce participare la ea. În momentul, care ar fi putut fi cel mai mareș al vieții sale, elu simți, că ura și disprețul publicu îl strivea atât de puternic, încâtu trebui să cedeze. Acestu sfârșit al lui Machiavelli era instructiv și dureros, autorul „Principelui” poate fi compătimit la mărtea sa ca și unu erou al unei tragedii politice. Poporul îl justifică și prin această justificare îl absolvea tot-odată de condamnare.

La mișcări nouă întreprinse după o lungă servitute, poporul are tot-odată și pretensiunea de a vedé omen noi, ca conducători și purtători ai aceleia. Poporul voiesce să fiă, atunci condus numai de omen, cari nu sunt de loc pătați prin trecutul pe care tocmai e în ajun a-lu sdrobi și învinge. Acesta e în parte o prostie mișcătoare și frumôsă, d'ar e tot-odată o mare erore

politică, care se răsbură prin nereușirea scopului mișcării întreprinse de popor. În acestu dor după omen, poporul se îndreptă numai către cei mediocri și slabi de cari se lasă a fi mai bucuros condus în zilele lui mar. Elu nu se încrede bărbăților celor superiori, chiar dacă aceia pe timpul servitutei l'au luminat cu puterea libertății, oi mai preferă să fiă ținut prin necunocut și incapabil spre o nouă peire.

Așa poporul florentin n'avea acum lipsă de Machiavelli și vechiul său postu de secretar, care acum era vacant și cu care elu ar fi prea mulțămît să-l recapete, îl conferiră mai bucuros unui anume Giannotti, pe care nu-lu cunoscu niminea, și care nu putea fi de nici unu folos, nici poporului, nici statului.

Amicii lui Machiavelli, dintre cari Zanobi Buondelmonte și Luigi Alamanni se aflau erăși în fruntea mișcării din Florența, își dăseră totă silința de a restabili în ochii poporului florentin vața și reputațiunea măiestrului, loră a cărui inimă ei o cunoscu destul de bine. D'ar poporul nu-lu voi pe Machiavelli și-lu refușă.

După o astfel de probă a unei

vieți nu-i măi rămănea, decât să moră. La mărtea lui Machiavelli, care a urmat în 22 Iunie 1527, au mai contribuit și raporturile contimporane, durea și desperarea sa pentru naufragiul, ce l'a suferit în pozițiunea lui.

Magistrulu și sistemisatorulu brutalei politice moderne a forței a dispărut din lume, fără să fi gustat nici unu fruct al lucrărilor sale. Numai în scrirea sa despre principe a lăsat elu lumei o bogată moștenire, pe care absolutismulu european a fructificat-o procente de procente și alu cărei capitalu s'a înmulțit în proporțiuni de necredut.

Momentulu său, care s'a păstrat în cripta sa familiară din biserică Santa Croce a fost dat unei uitări aproape desvârșite în decurs de trei seculi și jumătate. În anul 1787 mai înteu marele duce Leopold i-a ridicat lui Machiavelli unu monumentu de marmoră, ce reprezintă pe musa istoriei, care ou o mână se razimă pe unu medalion, în care e cuprinsu bustulu lui Machiavelli. Elu e așezat în biserică Santa Croce din Florența, lângă busturile lui Galilei și Michel Angelo.

Victor Micol.

Cursul la bursa din Viena.

din 15 Octomvre a. c. 1891

Table with financial data including gold and silver rents, interest rates, and exchange rates for various currencies like Hungarian, Croatian-Slavonian, and Austrian.

Table listing exchange rates for various goods and currencies, including London 10 Livres sterlinge and other international rates.

Nr. 1803—1891 677,3—3

PUBLIKAȚIUNE

Scaunul orfanalului orașenesc, ca oficiu pentru pertractarea rămasurilor face cunoscut, că Mercuri în 21 Octomvre 1891 la 11 ore a. m. se vor vinde cu licitația în Târgul vitelor...

Brașov, 3 Octomvre 1891.

Scaunul orfanalului orașenesc.

Avisul d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumerației să binevoiască a scrie pe couponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lamurtu și să arate și posta ultimă.

Totodată facem cunoscutu tuturor D-loru abonati, că mai avem din anii trecuti numeri pentru completarea colecțiilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potu adresa la subsemnata Administrație în casu de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

O specialitate necomparabilă între toate apele minerale alcalin-acide din monarhia și străinătate este apa minerală de „RÉPÁT“

care în urma compoziției pre fericite a părților sale minerale și a conținutului extraordinar în acid-carbonic se bucură de o valoare medicinală foarte mare și de un renume universal neîntrecut.

Apa minerală de „RÉPÁT“ se întrebunțează ca medicamentu cu cele mai strălucite succese în contra conturbărilor de mistuire, în contra stărilor catarhalice a stomacului și a organelor respirătoare, în contra maladiilor rinichilor și a beșiceii etc., are un efect admirabil la secrețiunea udatului și este recunoscută ca remediu solvatoru neprețuibil.

Celū mai curatū și binefăcătorū productū naturalū.

Ca borvizū adevă beutū cu vinū.

nu se pōte compara acēstā apă escelentā cu nici o altā apă mineralā a continentului.

Șampagnulū apelorū minerale.

Conformu ordonanței înaltului ministeru de interne No. 5891/VIII din anul 1890, apa minerală de Répát este supraveghiată ca apă medicinală după prescripțiunile legiloru sanitare.

Veritabilitatea apei se constată prin aceea, că dopul sticlei trebuie să fi însemnatu cu: „K-Imper Répát“. Decī să rōgā a să observa acēstā spre evitarea falsificărilor prin alte ape inferioare.

Apa minerală de „RÉPÁT“ se găsește în calitate prospētă și veritabilă în depositul subsemnatului; asemenea și în farmacii, în cele mai multe băcānii și în tōte birturile mai notabile.

Cu tōtā stima

Administrațiunea isvorului

Josef György,

Brașovū, Strada Michail Weiss (ulița poștei) No. 12.

662,50—21

Mersulū trenurilorū

pe liniile orientale ale căii ferate de statū r. u. valabilū din 20 Iulie 1891.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teius, etc.) and rows for stations and train times.

Nota: Numerii încadrați cu linii grōse însemnēzā orele de nopțe.